

Datum: 7 februari 2022
Aan: Auditcommissie
Cc.: Kees Visser
Van: Medewerkers Verbijzonderde Interne Controle
Onderwerp: Plan van aanpak rechtmatigheidsverantwoording

Inleiding

Tot en met 2021 geven externe accountants een rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening af in overeenstemming met artikel 213 van de Gemeentewet. Vanaf 2022 verandert dat naar verwachting. Vanaf het verslagjaar 2022 zullen gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen een zogeheten rechtmatigheidsverantwoording moeten opnemen in de jaarrekening. Hiermee legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid, dat wil zeggen over de naleving van de regels die van invloed zijn op de posten in de balans en de rekening van baten en lasten in de gemeenterekening.

Het college van burgemeester en wethouders wordt zelf verantwoordelijk voor het afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording. De externe accountants geven vanaf dat moment alleen nog een controleverklaring af met een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening, waarvan de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel uitmaakt. Het huidige afzonderlijke rechtmatigheidsoordeel in de controleverklaring van de accountant komt daarmee te vervallen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het fundament voor de rechtmatigheidscontrole wordt gevormd door het normenkader en de rechtmatigheidscriteria. Het normenkader betreft het totaal aan relevante wet- en regelgeving van hogere overheden en de gemeente zelf (o.a. verordeningen) waaruit handelingen met financieel gevolg tot stand komen. Jaarlijks wordt het normenkader vastgesteld door het college van B&W en ter kennisneming aangeboden aan de gemeenteraad.

De rechtmatigheidscriteria die expliciet tot uitdrukking komen in de rechtmatigheidsverantwoording zijn:

- het begrotingscriterium,
- het voorwaardencriterium en
- het criterium misbruik en oneigenlijk gebruik.

Belangrijke pijlers van de rechtmatigheidsverantwoording zijn:

- de uitkomsten van de verbijzonderde interne controles;
- uitkomsten van interne controles en
- actuele procesbeschrijvingen.

Wat is de aanpak van de rechtmatigheidscontrole en wat zijn de actiepunten?

De bevindingen van de rechtmatigheidscontroles worden opgenomen als onderdeel van de Paragraaf Bedrijfsvoering in de programmabegroting, de beide tussenrapportages en de programmarekening:

- In de programmabegroting wordt beschreven hoe wij de rechtmatigheidscontroles gaan uitvoeren.
- In de tussenrapportages wordt aandacht besteed aan belangrijke bevindingen van de verbijzonderde interne controle en de voortgang van eerdere bevindingen en eventuele meldingen op het gebied van dreigende rechtmatigheidsfouten.
- In de programmarekening wordt de formele rechtmatigheidsverantwoording opgenomen over het verstreken jaar en worden de belangrijkste bevindingen toegelicht in de Paragraaf Bedrijfsvoering. Op deze manier wordt de raad op meerdere momenten betrokken bij de uitkomsten van de rechtmatigheid.

Hierbij is het voor 2022 van belang te vermelden dat in uitvoering in de begroting 2022 nog niet uitgebreid is beschreven, maar dat het desondanks wel deel zal uitmaken van de bevindingen in de tussenrapportages en de jaarrekening.

In het controleplan van de medewerkers belast met de verbijzonderde interne controle is de concrete uitwerking van de aanpak opgenomen. Zodra deze definitief is vastgesteld (naar verwachting deze maand waarbij aanpassing kan plaatsvinden in overleg met de nieuwe accountant) kan deze desgewenst worden aangeboden aan de leden van de auditcommissie.

Het is belangrijk om de werkzaamheden die in het controleplan 2022-2025 zijn opgenomen juist en tijdig uit te voeren. Hierbij is het van belang te benoemen dat rechtmatigheidsfouten die in voorgaande jaren zijn benoemd, voortkomen uit de binnen de gemeente uitgevoerde verbijzonderde interne controles. De accountant heeft in voorgaande jaren altijd kunnen steunen op de gedane werkzaamheden.

Voor het verslagjaar 2022 hebben we te maken met een nieuwe accountant. Het is hierbij belangrijk om tijdig af te stemmen over de keuze in de controletolerantie. Voorlopig gaan wij uit van de bestaande controletolerantie voor de rechtmatigheid van 3% van de begroting; wij denken dat dit voor de nieuwe aanpak ook een goede tolerantie is.

Een onderdeel van de beoordeling en advisering van de verbijzonderde interne controle is de aanwezigheid van actuele procesbeschrijvingen. Niet alleen in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording, maar ook in verband met de nieuwe accountant.

Beleidskader Rechtmatigheid

In de Kadernota Rechtmatigheid van de commissie BBV adviseert de commissie kaderstelling op het gebied van rechtmatigheid door middel van de (financiële) verordening of beleidsnota rechtmatigheid/normenkader aan de raad voor te leggen en periodiek te herzien. Den Helder heeft er voor gekozen om de Financiële Verordening als 'kapstok' te laten dienen en de kaders apart uit te werken. Daardoor wordt in 2022 het nieuwe Beleidskader Rechtmatigheid aan de raad aangeboden.

Tijdspad

Gedurende 2022 zullen de volgende stukken aan de Auditcommissie c.q. de gemeenteraad worden aangeboden:

- Maart 2022: Controleplan 2022-2025 (ter kennisname)
- P&C-documenten met de rechtmatigheidsbevindingen volgens de Bestuurlijke Planning
- Oktober 2022: Beleidskader Rechtmatigheid